

Jungfru Marie kyrkogångsdag

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 2 februari 2024

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att du denna dag låtit din Son föras fram i templet som tecken på världens rening. Låt den helige Ande fylla oss med din nåd och upptända en levande tro i våra hjärtan. Låt ditt Ord undervisa oss om lag och evangelium, så att vi förblir i din sanning. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 1:16–18 (2 årgången)

Av Jesu Kristi fullhet har vi alla fått, nåd och åter nåd. Ty lagen gavs genom Mose, nåden och sanningen kom genom Jesus Kristus. Ingen har någonsin sett Gud. Den Enfödde, som själv är Gud, och är hos Fadern, har gjort honom känd.

Idag firar vi Jungfru Marie kyrkogångsdag eller Kyndelmässodagen. Den firas 40 dagar efter jul, till minne av hur Josef och Maria tog Jesusbarnet till templet i Jerusalem och offrade enligt föreskrifterna i Mose lag, såsom vi har hört i dagens evangelietext. Dagen kallas också Jungfru Marie reningsdag, med anledning av den påbjudna perioden av rituell orenhet som följde på födelsen av ett barn. Detta anses ofta vara ett uttryck för den ”unkna kvinnosyn” som man menar att Bibeln och i synnerhet GT står för – ett förakt för kvinnor och fortplantning. Man tänker sig att de många föreskrifterna om orenhet återspeglar forna tiders okunnighet och vidskeplighet angående barnafödande, äktenskaplig samlevnad och andra naturliga funktioner och processer i människokroppen. Alla sådana primitiva vanföreställningar har moderna, upplysta människor lyckligtvis lämnat bakom sig till förmån för ett vetenskapligt baserat synsätt, säger man.

Men då har man inte förstått Bibelns ord. Gamla testamentet lovprisar både barnafödande och kroppens sinnrika konstruktion i alla dess detaljer. Det är inte något orent i sig att föda barn. Tvärtom är barnalstring en del av den naturliga ordningen i Guds

goda skapelse. Om Guds skapelse av jorden och allting på den av intet står det: *Gud såg på allt som han hade gjort, och se, det var mycket gott. (1 Mos. 1:31)* Från början var allt i skapelsen felfritt och helt och hållet gott. Människan var skapad till Guds avbild, helig och rättfärdig. Men genom syndafallet förändrades allt detta. Den goda naturen fördärvades så fullständigt att människan därefter är slavar under synden, till sinnet en fiende till Gud. David skriver: *Se, i synd är jag född, och i synd blev jag till i min moders liv. (Ps. 51:7)* Alla judar som lyssnade till Guds Ord visste att de behövde rening.

Det är just detta som reningsföreskrifterna i Mose lag handlar om. Det var inte fråga om en kroppslig orenhet, som något slags skydd mot infektioner och sjukdomar under en religiös förklädnad, utan en rituell orenhet som påminde judarna om denna själsliga orenhet som alla människor bär med sig sedan födelsen, det vi kallar arvsynd. Arvsynen gäller alla människor i lika hög grad, och inte särskilt kvinnor eller barnaföderskor. Paulus skriver: *Alla har syndat och saknar härligheten från Gud. (Rom. 3:23)* Det var därför som Josef och Maria bar fram Jesusbarnet i templet och en präst offrade inför Guds ansikte i enlighet med Mose lag, för att därmed bringa försoning och göra slut på orenheten. Det var en påminnelse om att arvsynen inte kan göras om intet med mindre än ett offer. Men ett djuroffer i sig försonar ingen synd.

De två turturduvorna förebådade det stora offer som Kristus skulle utföra på korset, det som skulle göra slut på all synd, försona Gud med världen och bringa rättfärdighet till var och en som tar emot den genom tron. I gamla förbundet tjänade ceremonial-lagen med alla dess föreskrifter framför allt för att peka framåt mot det nya förbundet som kom med Kristus. I predikotexten, som är slutet av Johannesprologen, står det: *Ty lagen gavs genom Mose, nåden och sanningen kom genom Jesus Kristus.* Här ställs det gamla förbundet mot det nya.

På Sinai berg tog Mose emot lagens ord och talade det till folket. Under hela gamla förbundets tid var lagen rättesnöret som talade om för Israels folk hur Gud ville att de skulle leva. Men lagen i sig kan inte befria någon från synden. Lagen straffar miss-

gärningar och hotar med evig fördömelse. Som mest kan den bara göra tydligt hur ofullständiga våra gärningar är, hur omöjligt det är att följa alla buden, och hur förlorade vi är av oss själva. Så var det för Israels folk, och så är det för oss idag. Även om ceremoniallagen med sina föreskrifter om rituell orenhet, högtider och otillåten mat nu har upphört i nya förbundet genom Kristi ankomst, så är morallagen evig och oförändrad sedan skapelsen. Den anklagar oss dag och natt om vår synd.

Men Jesus har kommit till oss med något annat än lagen: *Av Jesu Kristi fullhet har vi alla fått, nåd och åter nåd.* Det lilla Jesusbarnet som fördes fram i templet behövde inte något offer för sin egen del, för han var helt utan synd och brist. Han är Gud själv, som vår text säger: *Den Enfödde, som själv är Gud, och är hos Fadern, har gjort honom känd.* Men han fördes fram under lagen för vår skull, liksom han också dog för vår skull, så att vi skulle få del av hans rättfärdighet. Han som var ren och obefläckad lät sig föras fram under lagen såsom en som behövde rening och offer. Paulus skriver: *Den som inte visste av synd, honom har Gud i vårt ställe gjort till synd, för att vi i honom skulle stå rättfärdiga inför Gud. (2 Kor. 5:21)* Genom sitt frälsningsverk har han renat oss, såsom också episteltexten beskriver: *Likt en guldsmed skall han sätta sig ner och rena silvret. Han skall rena Levi söner, luttra dem som guld och silver, så att de kan bära fram åt HERREN en offergåva i rättfärdighet. (Mal. 3:3)*

Nåden skiljer sig från lagen i det att den inte kräver något av oss. Den kräver inte goda gärningar i ett fromt och kärleksfullt liv. Den samverkar inte med våra egna ansträngningar. Istället kommer nåden helt från Gud som en fri gåva, utan vår egen medverkan. Det är en gåva som erbjuds oss även innan vi blivit omvända, medan vi fortfarande var usla syndare i djävulens rike. Guds nåd utsträcks till alla människor utan undantag, som vi hörde: *Av Jesu Kristi fullhet har vi alla fått, nåd och åter nåd.* Det är en överflödande stor nåd, i vilken Guds innerliga kärlek till alla människor uppenbaras. Han vill verkligen att alla

människor ska ta till sig denna gåva, tro på evangeliet och bli evigt saliga. Den grundar sig i *Jesu Kristi fullhet*, dvs att han fullkomligt försonat all vår synd. Det saknas ingenting i detta verk. Han har uppfyllt *hela* lagen, allt som människorna i alla tider varit ålagda att hålla från begynnelsen till slutet, och han har lidit *hela* straffet för alla synder som alla människor i alla tider har begått.

Tyvärr är det många som förkastar denna nåd. Då förblir de under Guds vrede, och går miste om frälsningen. Det är inte för att nåden på något sätt är bristfällig, eller inte gäller dem. Men Guds Ord lär att människan i sin otro kan stå emot nåden. Först upplyser lagen oss om vår synd och hur illa det är ställt med oss, så att vi ska kunna förstå evangelium rätt och ta emot förlåtelsen. Det är en kärleksfull inbjudan, men människan kan säga nej och gå på den breda vägen som leder till förtappelse.

Men där nåden tas emot genom tron blir människan omvänd och gemenskapen med Gud återupprättad. Så uppenbaras Gud för oss genom sin Enfödde Son, Jesus Kristus. Genom hans fullhet har vi fått nåd till evigt liv.

Amen.

Bön: Herre vår Gud, himmelske Fader, du som givit oss din Son till Frälsare, för att han skulle vara ett ljus för hedningarna och en härlighet för ditt folk Israel. Vi ber dig: Låt ditt ljus lysa i denna mörka värld. Giv våra skumma ögon syn, så att vi i denne din Son ser din nåd uppenbarad och hos honom finner hjälp mot fördärvets makter. Låt oss sedan i rätta stunden, frälsta från allt ont, få lämna denna världen i frid, så som du har lovat i ditt ord. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in-till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.